

СҮМБЭР СУМЫН ТӨСВИЙН ТӨВЛӨРҮҮЛЭН ЗАХИРАГЧИЙН 2017 ОНЫ НЭГТГЭСЭН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАН

Аудитын тайлан

**Нэмэлт мэдээлэл авахыг хүсвэл
доорх хаягаар харилцана уу:**

Тэргүүлэх аудитор Б.Сарантуяа
Утас: 70543156
Цахим хаяг: sarantuyab@audit.gov.mn

Аудитын менежер Г.Наранбаяр
Утас: 70543179
Цахим хаяг: naranbayarg@audit.gov.mn

Хаяг:
Сүмбэр сум, 3 дугаар баг, Нутгийн
удирдлагын ордон 2 дугаар давхар

АГУУЛГА

ХУУДАС

- Аудитын гэрчилгээ
- Менежментийн захидал
- Аудит хийсэн санхүүгийн тайлан
- Төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

АГУУЛГА

Товчилсон үгийн жагсаалт	2
Нэг. Ерөнхий зүйл	
Аудит хийсэн үндэслэл, хугацаа.....	5
Аудитын зорилт, хамарсан хүрээ.....	5
Аудитын арга зүй.....	5
ОН-ийн төсвийн 2017 оны санхүүгийн тайланг нэгтгэхэд баримталсан бодлого, аргачлал.....	5
Хоёр. Санхүүгийн дотоод хяналт	6
Гурав. Шилэн дансны мэдээлэл.....	7
Дөрөв. Материаллаг байдлыг тодорхойлох.....	8
Тав. Санхүүгийн нэгтгэсэн тайлангийн талаар.....	8
Зургаа. Мөнгөн хөрөнгийн бүртгэл, тайлагнал	
6.1. Мөнгөн хөрөнгийн бүтцийн талаар	8
6.2. Арилжааны банкин дахь орон нутгийн харилцах дансны талаар	9
6.3 Сүмбэр сумын ТТЗ-ийн 2017 оны нэгтгэсэн санхүүгийн тайланд хийсэн аудитаар мөнгөн хөрөнгийн зарцуулалт, бүртгэл тайлагналтай холбоотой асуудлын талаар.....	10
Долоо. Авлагын бүртгэл, тайлагнал	
7.1. Авлагын бүтцийн талаар.....	11
7.2. Сүмбэр сумын ТТЗ-ийн 2017 оны нэгтгэсэн санхүүгийн тайлангийн аудитаар авлагын бүртгэл, тайлагналтай холбоотой гарсан зөрчлийн талаар.....	12
Найм. Бараа материалын бүртгэл, тайлагнал	
8.1 Бараа материалын бүтэц, бүрэлдэхүүний талаар	14
8.2 Сүмбэр сумын ТТЗ-ийн 2017 оны нэгтгэсэн санхүүгийн тайланд хийсэн аудитаар бараа материалын зарцуулалт, бүртгэл тайлагналтай холбоотой гарсан зөрчлийн талаар.....	14
Ес. Үндсэн хөрөнгийн бүртгэл, тайлагнал	
9.1. Үндсэн хөрөнгийн бүтэц, бүрэлдэхүүн, тайлагналын талаар....	15
9.2 Сүмбэр сумын ТТЗ-ийн 2017 оны нэгтгэсэн санхүүгийн тайланд хийсэн аудитаар үндсэн хөрөнгийн бүртгэл тайлагналтай холбоотой гарсан зөрчлүүдийн талаар	17
Арав. Өр төлбөрийн бүртгэл тайлагналын талаар	
10.1. Өр төлбөрийн бүтцийн талаар	18
10.2. Өр, төлбөрийн бүртгэл тайлагналтай	

холбоотой гарсан зөрчлийн талаар	19
Арван нэг. Орлогын бүртгэл тайлагнал	20
11.1 Сүмбэр сумын ТТЗ-ийн 2017 оны санхүүгийн үр дүнгийн нэгтгэсэн тайлангийн талаар	21
11.2 Мөнгөн гүйлгээний тайлангийн болон төсвийн гүйцэтгэлийн орлогын талаар.....	21
11.3 Бусад эх үүсвэрийн талаар.....	24
Арван хоёр. Зардлын бүртгэл, тайлагнал.....	25
12.1 Зардлын бүтцийн талаар.....	26
12.2 Сүмбэр сумын ТТЗ-ийн 2017 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайланд хийсэн аудитаар төсвийн зарцуулалт, бүртгэл,тайлагналтай холбоотой зөрчлүүдийн талаар.....	28
Арван гурав. Нягтлан бодох бүртгэл, тайлагналтай холбоотой гарсан зөрчлүүдийн талаар	25
Арван дөрөв: Хуримтлагдсан үр дүнгийн талаар.....	26
Арван тав: Сүмбэр сумын ТТЗ-ийн 2017 оны нэгтгэсэн санхүүгийн тайланд хийсэн аудитаар илэрсэн зөрчлийн нэгтгэл	26
Арван зургаа: Өмнөх оны зөвлөмжийн хэрэгжилт.....	26
Арван долоо. Сүмбэр сумын ТТЗ-ийн 2017 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайланд өгсөн санал, дүгнэлт.....	26

Товчилсон үгийн жагсаалт

YAГ	Үндэсний аудитын газар
УИХ	Улсын Их Хурал
СЯ	Сангийн яам
ААН	Аж ахуйн нэгж
ААНБ	Аж ахуйн нэгж байгууллага
ХХК	Хязгаарлагдмал хариуцлагатай компани
АИТХ	Аймгийн иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурал
НББ	Нягтлан бодох бүртгэл
НББОУС	Нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандарт
СТОУС	Санхүүгийн тайлагналын олон улсын стандарт
УСНББОУС	Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн ОУС
ОН	Орон нутаг
ХО	Хөрөнгө оруулалт
ОНХО	Орон нутгийн хөрөнгө оруулалт
ИТХ	Иргэдийн төлөөлөгчдийн хурал
ЗДТГ	Засаг даргын Тамгын газар
ОННСТ	Орон нутгийн нэгтгэсэн санхүүгийн тайлан
СНТ	Нэгтгэсэн санхүүгийн тайлан
СТА	Санхүүгийн тайлангийн аудит
ТТЗ	Төсвийн төвлөрүүлэн захирагч
АМНАТ	Ашигт малтмалын нөөц ашигласны төлбөр
АТБӨЯХ	Авто тээврийн болон өөрөө явагч хэрэгсэл
ХХОАТ	Хувь хүний орлогын албан татвар
ТББ	Төрийн бус байгууллага
ЕБС	Ерөнхий боловсролын сургууль
ОНӨААТҮГ	Орон нутгийн өмчит аж ахуйн тооцоот үйлдвэрийн газар
ОНӨҮГ	Орон нутгийн өмчит үйлдвэрийн газар
ХХААГ	Хүнс, хөдөө аж ахуйн газар
ХЭДС	Хөдөлмөр эрхлэлтийг дэмжих сан
ОНХС	Орон нутгийн хөгжлийн сан
СХС	Сум хөгжүүлэх сан
МХС	Мал хамгаалах сан
БХС	Байгаль хамгаалах сан
ЖМС	Жижиг мөнгөн сан

Нэг. Ерөнхий зүйл

Аудит хийсэн үндэслэл, хугацаа

Монгол Улсын Төсвийн тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.9.2, 18 дугаар зүйлийн 18.2, Төрийн аудитын тухай хуулийн 15 дугаар зүйлийн 15.2.3-т заасан Говьсүмбэр аймаг дахь Төрийн аудитын газрын бүрэн эрхийн хүрээнд Сүмбэр сумын Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2017 оны нэгтгэсэн санхүүгийн тайланд /ГСА-2018/3/СТА-ТТЗ / аудит хийлээ.

Аудитын зорилт, хамарсан хүрээ

Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2017 оны нэгтгэсэн санхүүгийн тайланг Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн Олон улсын стандарт болон бусад шаардлагын дагуу бэлтгэж, ажил гүйлгээ нь түүнийг зохицуулж буй хууль, тогтоомжийн хүрээнд хийгдэж, үнэн шударга илэрхийлэгдсэн эсэх талаар үндэслэлтэй баталгаагаар хууль тогтоох байгууллагыг хангахад энэхүү аудитын зорилт чиглэгдлээ.

ТТЗ-ийн 2017 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлангууд иж бүрэн бөгөөд үнэн зөв болохыг тодорхойлсон батламж мэдэгдэл, тайлбар, нэмэлт тодруулгыг бүрэн ирүүлсэн бөгөөд эдгээр мэдээллийг Аудитын олон улсын стандартын дагуу сорьж шалгах нь аудитын зорилт болно.

Төсвийн тухай болон Төрийн аудитын тухай хуулийн дагуу орон нутгийн төсөвт байгууллага болон тусгай шилжүүлгийн байгууллагууд, ОНӨААТҮГ-ын санхүүгийн тайлан, төсөл, сангуудын нийт 12 тайланг хамруулан нэгтгэсэн тайланг аудитласан болно. Үүнд:

- Орон нутгийн төсөвт байгууллагын санхүүгийн тайлан 3
- Тусгай зориулалтын шилжүүлгийн төсөвт байгууллагын санхүүгийн тайлан 6
- Орон нутгийн өмчит үйлдвэрийн газрын санхүүгийн тайлан 1
- Төсөл, сангуудын санхүүгийн тайлан 2

Аудитын арга зүй

Орон нутгийн төсвийн санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан материаллаг хэмжээний алдаатай илэрхийлэгдээгүй гэсэн үндэслэлтэй баталгаа олж авахын тулд санхүүгийн тайланг бэлтгэхэд баримталсан бодлого, зарчмыг үнэлж, хяналтын сорил, шинжилгээний горим болон нарийвчилсан сорил хийж, ихээхэн дүнтэй ажил гүйлгээ, тооцооллыг давтан шалгаж, санхүүгийн тайлан, түүний тодруулгад үнэлгээ өгөв.

Ингэхдээ санхүүгийн тайлангийн батламж мэдэгдлийг үндсэн шалгуур болголоо.

Орон нутгийн 2017 оны санхүүгийн тайланг нэгтгэхэд баримталсан бодлого, аргачлал

Сүмбэр сумын ТТЗ-ийн 2017 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайланг бэлтгэхдээ УСНББОУС-д заасан зарчим, Сангийн сайдын 2015 оны 341 дүгээр тушаалыг баримтлан, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 5.1, 6.1 дэх заалтуудын дагуу нягтлан бодох бүртгэлийн тохируулсан аккруэл суурийг хэрэглэж, Монгол Улсын үндэсний мөнгөн тэмдэгт төгрөгөөр илэрхийлж гаргасан байна.

Орон нутгийн ТТЗ-ийн 2017 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан дараах бүрэлдэхүүнтэй байна. Үүнд:

А. Үндсэн тайлан:	Б. Байгууллагын төрлөөрх санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан	В. Санхүүгийн нэгтгэсэн тайлангийн тайлбар, тодруулга
ОН-ийн санхүүгийн байдлын нэгтгэсэн тайлан	Байгууллагын төрлөөрх санхүүгийн байдлын тайлан	Үндсэн хөрөнгө, бараа материал, өр, авлагын тодруулга тайлан байгууллагын төрлөөр
ОН-ийн санхүүгийн үр дүнгийн нэгтгэсэн тайлан	Байгууллагын төрлөөрх санхүүгийн үр дүнгийн тайлан	
ОН-ийн мөнгөн гүйлгээний нэгтгэсэн тайлан	Байгууллагын төрлөөрх мөнгөн гүйлгээний тайлан	
ОН-ийн цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлтийн нэгтгэсэн тайлан	Байгууллагын төрлөөрх цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлтийн тайлан	

Дээрх тайлангуудаас Цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлтийн нэгтгэсэн тайлангаас бусад тайланг Сангийн сайдын 2015 оны 341 дүгээр тушаалаар батлагдсан аргачлал журамын дагуу “Э-тайлан” програмаар бэлтгэн гаргажээ.

Хоёр. Санхүүгийн дотоод хяналт

Төсвийн тухай хуулийн хэрэгжилтийг хангаж, дотоод аудитыг хэрэгжүүлэх чиг үүрэг бүхий “Санхүүгийн хяналт, аудитын алба” аймгийн ЗДТГ-ын бүтцэд байгуулагдаж, 2017 онд нийт 15 байгууллагын санхүүгийн үйл ажиллагааг хамруулан шалгаж, 84,323.9 мянган төгрөгийн зөрчил дутагдал илрүүлж, 23,013.3 мянган төгрөгийн акт бичиж, 61,310.6 мянган төгрөгийн зөрчил дутагдлыг арилгах зөвлөмж, албан шаардлага өгч ажилласан байна. Тус сумын 5 дугаар сургууль, “Тохижилт сүмбэр” ОНӨААТҮГ төлөвлөгөөт хяналт шалгалтанд хамрагдсан бөгөөд хяналт шалгалтаар нийтлэг дараах зөрчлүүд илэрсэн байна. Үүнд:

- Албан томилолтын хоногийг засах, илүү дутуу олгосон, анхан шатны баримтын бүрдлийг хангадаггүй. /Засгийн газрын 218–р тогтоолын 1-р хавсралтаар баталсан журмын 12-р заалт/
- Автомашины шатахууны зарцуулалтыг тооцохдоо нормоос илүү бодож олгосон ба замын хуудсыг бөглөдөггүй. /Дэд бүтцийн сайдын 2004 оны 19-р тушаалаар баталсан жишиг норм /
- Байгууллагын дотоод хяналтын нэгжийн үйл ажиллагааны хувьд зарим байгууллага нь огт хийдэггүй, хийсэн байгууллага нь шаардлага хангахгүй санхүүгийн үйл ажиллагаандаа бус үндсэн үйл ажиллагаандаа хийж хангалтгүй ажилладаг /ЗГ-ын 311 дүгээр тогтоол /
- Удирдлагууд хүчингүй болсон хууль тогтоомжийг тушаал шийдвэр дээр ашигласан.
- Ажлаас халагдсан ажилтнуудтай ээлжийн амралтын тооцоо хийдэггүйгээс ээлжийн амралтын олговор дутуу олгодог, мөн ээлжийн амралтын мөнгийг илүү бодож өмнөх жилд бодсон амралтын мөнгийг давхардуулан тооцож олгосон /Хөдөлмөрийн тухай хуулийн 55.1 дэх заалт/зэрэг зөрчлүүд илэрсэн.
- Байгууллагын үндсэн хөрөнгийн бүртгэл хангалтгүй, үндсэн хөрөнгө коджуулаагүй, элэгдлийн хугацаа дууссан үндсэн хөрөнгө, түүнчлэн ашиглах хугацаа нь дууссан буюу ашиглах боломжгүй болсон хөрөнгийг холбогдох газарт нь санал хүргүүлж

шийдвэрлүүлдэггүй /Төрийн болон орон нутгийн өмчийн тухай хуулийн 31 зүйл /зэрэг зөрчлүүд гарч байна

- Шагнал урамшуулал олгохдоо ХХОАТ суутгадаггүй /Хувь хүний орлогын албан татварын тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.1.1, 16.1.1, 23.1, 26.1.1 дэх заалтууд/

Дээрх зөрчлүүдийн улмаас Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Татварын тухай хууль, Төрийн болон орон нутгийн өмчийн тухай хууль, Засгийн газрын тогтоол, Сангийн сайдын тушаалууд зөрчигдсэн байна.

Гурав. Шилэн дансны мэдээлэл

Сүмбэр сумын ТТЗ-ийн 2017 оны Шилэн дансны хуулийн хэрэгжилтийг шалгаж үзэхэд дараах нийтлэг зөрчлүүд илэрсэн байна.

- Төсвийн хэтрэлт хэмнэлтийн тайлбар бичдэггүй /ШДТХуулийн 6.3.3 заалт/
- Тухайн жилийн төсөвт орсон нэмэлт өөрчлөлт байхад хийдэггүй. /ШДТХуулийн 6.4.1 заалт/
- Шилэн дансанд мэдээлэл тавьсан албан тушаалтан, тухайн асуудал хариуцсан нэгж нь байршуулсан мэдээллээ улирал бүр төсвийн ерөнхийлөн захирагчийн дотоод аудитын албанд дараа сарын 15-ны дотор тайлагнана” гэж заасны дагуу мэдээ тайланг хугацаанд нь илгээдэггүй.
- ТТЗ-ийн шилэн дансны цахим хуудсанд оруулбал зохих 149 мэдээллийн 2 нь хугацаа болоогүй бөгөөд 66 буюу 44.8% нь хугацаа хоцроосон мэдээллүүд байна.

Энэ нь Шилэн дансны тухай хуулийн 6 дугаар зүйл, Засгийн газрын 2016 оны 29 дүгээр тогтоолын хавсралтаар батлагдсан “Шилэн дансны цахим хуудсанд мэдээллийн агуулга, нийтлэг стандартыг тогтоох журам”-ын 8 дугаар зүйлийн 8.1-дэх заалтыг зөрчсөн байна.

Шилэн дансны мэдээний хугацаа хэтрэлт буурсан боловч хэрэгжилт хангалтгүй байгаа тул хуулийн хэрэгжилтийг хангуулж, хяналтыг сайжруулах, шаардлагатай байна.

Дөрөв. Материаллаг байдлыг тодорхойлох

Сүмбэр сумын ТТЗ-ийн 2017 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлангийн аудитын гүйцэтгэлийн үе шатанд материаллаг байдлыг 2017 оны санхүүгийн нэгтгэсэн үр дүнгийн тайлангийн нийт зардлын дүнг суурь болгон авч түүний 1.5%-иар тооцон 107,193.1 мянган төгрөгөөр тогтоов.

Тав. Санхүүгийн нэгтгэсэн тайлангийн талаар

Сүмбэр сумын ТТЗ-ийн 2017 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайланд орон нутгийн төсөвт байгууллага, тусгай шилжүүлгийн байгууллага, төрийн сан, орон нутгийн өмчит үйлдвэрийн газар, төсөл, сангуудын нийт 12 байгууллагын тайланг хамрууллаа.

Сүмбэр сумын ТТЗ-ийн 2017 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан иж бүрэн бөгөөд үнэн зөв болохыг тодорхойлсон батламж мэдэгдэл, тайлбар, нэмэлт тодруулгыг хавсарч ирүүлсэн байна.

Төсвийн тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.9.2-т заасны дагуу ТТЗ-ийн нэгтгэсэн тайланг Говьсүмбэр аймаг дахь Төрийн аудитын газарт дээрх хугацаанд ирүүлэхээр заасан боловч 2 хоногоор хугацаа хэтэрч ирүүлсэн болно.

Зургаа. Мөнгөн хөрөнгийн бүртгэл, тайлагнал

6.1 Мөнгөн хөрөнгийн бүтцийн талаар

Сүмбэр сумын ТТЗ-ийн 2017 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан дахь мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгөд дараах зүйлсийг бүртгэж тайлагнасан байна. Үүнд:

- Орон нутгийн төрийн сангийн дансны үлдэгдэл, арилжааны банкуудад байршдаг зарим төсвийн байгууллагын нярвын данс, харилцах дансдын үлдэгдэл, ОНӨААТҮГ-ууд болон төсөл сангийн үлдэгдэл,
- ОНӨААТҮГ-уудын кассад байгаа бэлэн мөнгөний үлдэгдэл.

Сүмбэр сумын ТТЗ-ийн 2017 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлангийн мөнгөн хөрөнгийн үлдэгдэл 2017 оны эхэнд 192,388.7 мянган төгрөг байсан ба тайлант оны эцэст 380,935.2 мянган төгрөг болж 198.0% буюу 188,546.5 мянган төгрөгөөр нэмэгдсэн байна. Нийт үлдэгдлийн 99.9% нь төрийн сангийн нэгдсэн дансанд, 0.1% арилжааны банкинд байршиж байна.

Сүмбэр сумын ТТЗ-ийн 2017 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлангийн мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн үлдэгдлийн судалгааг хүснэгтээр харуулбал:

Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	Кассад байгаа бэлэн мөнгө	(мянган төгрөгөөр)	
				Банкинд байгаа бэлэн мөнгө	
				Арилжааны банк	Төрийн сангийн нэгдсэн данс
Кассад байгаа бэлэн мөнгө					
Төгрөг/ЖМС	0	0	0		
Касс					
Банкинд байгаа бэлэн мөнгө	192,388.7	380,935.2		315.4	380,619.8
Төгрөг					
Гадаад валют					
Замд яваа мөнгөн хөрөнгө					
Нийт мөнгөн хөрөнгийн дүн	192,388.7	380,935.2		315.4	380,619.8
Үүнээс байгууллагын төрлөөр харуулбал:					
Төрийн сан	40,697.6	153,792.7		315.4	153,477.3
Төсөвт байгууллагууд	40.2	0	0	0	0
ОНӨҮГ	0	0	0	0	0
Төсөл, сангууд	151,650.9	227,142.5			227,142.5

Хүснэгтээс харахад: Төсөвт байгууллагуудын тайлант оны мөнгөн хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл нь 40.2 мянган төгрөгөөр буурч, төрийн сан дахь дансдын үлдэгдэл 113,095.1 мянга, төсөл сангийн үлдэгдэл 75,491.6 мянган төгрөгөөр тус тус нэмэгдсэн байна.

6.2 Арилжааны банкин дахь орон нутгийн харилцах дансны талаар

Төсвийн тухай хуулийн дагуу 2017 оны 12 дугаар сарын 31-ний байдлаар арилжааны банкин дахь мөнгөн хөрөнгийн харилцах дансны үлдэгдлийг тулган баталгаажуулахад татварын орлогын данс 315.4 мянган төгрөгийн үлдэгдэлтэй байна.

Арилжааны банкуудад байршиж буй харилцах дансны үлдэгдлийг хураангуйлан харуулбал:

Сүмбэр сумын Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2017 оны нэгтгэсэн санхүүгийн тайлан,
төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн аудит

Сум	ҮЛДЭГДЭЛ									(мянган төгрөгөөр)
	Бэлэн мөнгөний касс	Жижиг мөнгөн сан	Зөвшөөрөлгүй	ОН-ийн орлого	ОН-ийн халамж	ОН-ийн өмчит үйлдвэрийн газар	Санхүүжилтийн данс	Төсөл сан	Татварын орлогын данс	НИЙТ ҮЛДЭГДЭЛ
Сүмбэр	-	-	-	-	-	-	-	-	315.4	315.4
НИЙТ	-	-	-	-	-	-	-	-	315.4	315.4

Уг үлдэгдэл нь ХААН банкин дахь татварын орлогын дансанд байршиж байгаа бөгөөд төрийн сангийн дансанд төвлөрүүлээгүй үлдэгдэл байна.

Дээрх орлогын үлдэгдэл нь Төрийн сангийн данс хаахтай холбоотой бөгөөд банкинд үлдэгдлийн тохируулга хийдэггүй, өөрийн үлдэгдлээр тайлагнаж, төсөвт орлого хүлээн зөвшөөрч бүртгэх боломжгүй байна.

6.3. Сүмбэр сумын ТТЗ-ийн 2017 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайланд хийсэн аудитаар мөнгөн хөрөнгийн зарцуулалт, бүртгэл тайлагналтай холбоотой асуудлын талаар

Сүмбэр сумын ТТЗ-ийн 2017 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайланд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудитаар мөнгөн хөрөнгийн бүртгэл, тайлагнал, зарцуулалттай холбоотой нийт **359,485.4** мянган төгрөгийн зөрчил дутагдал илэрснээс аудитын явцад **312,810.0** мянган төгрөгийн алдаа, зөрчлийг залруулж, **1,230.4** мянган төгрөгийн төлбөрийн акт бичиж, **7,418.3** мянган төгрөгийн албан шаардлага хүргүүлж, **37,999.7** мянган төгрөгийн зөрчил дутагдлыг арилгуулах зөвлөмж өгөв.

Нийт зөрчил дутагдлын 100% буюу **359,485.4** мянган төгрөг нь ТТЗ-ийн тайланд нэгтгэгдсэн байгууллагуудтай холбоотой байна.

Долоо. Авлагын бүртгэл, тайлагнал

7.1 Авлагын бүтэц, бүрэлдэхүүний талаар

Сүмбэр сумын ТТЗ-ийн 2017 оны нэгтгэсэн санхүүгийн тайланд авлагын эхний үлдэгдэл 986,256.3 мянган төгрөг байсан бол тайлант онд 7.87% буюу 77,632.9 мянган төгрөгөөр буурч, оны эцэст 908,623.4 мянган төгрөгийн авлагатай тайлагнагдсан байна.

Нийт авлагын үлдэгдлийн судалгааг хүснэгтээр харуулбал:

Дансны нэр, төрөл	(мянган төгрөгөөр)			
	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	Зөрүү	Хувиар
Ажиллагчидтай холбогдсон авлага	1,323.4	1,341.7	-18.3	-1.38%
Байгууллагаас авах авлага	984,932.9	907,281.7	77,651.2	7.88%
Хувь хүмүүсээс авах авлага				

Сүмбэр сумын Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2017 оны нэгтгэсэн санхүүгийн тайлан,
төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн аудит

НИЙТ ДҮН	986,256.3	908,623.4	77,632.9	7.87%
-----------------	------------------	------------------	-----------------	--------------

Хүснэгтээс харахад: нийт авлагын 99.8%-ийг байгууллагаас авах авлага, 0.2%-ийг ажиллагчидтай холбоотой авлага эзлэж байна.

Хувь хүмүүсээс авах авлагын эцсийн үлдэгдэл эхний үлдэгдлээс 1.38% буюу 18.3 мянган төгрөгөөр нэмэгдэж, байгууллагаас авах авлага 7.88%-иар буурсан байна.

Авлагыг байгууллагын төрлөөр нь дараах хүснэгтээр харуулбал:

Байгууллагын нэр	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	Зөрүү	(мянган төгрөгөөр)	
				Хувиар	Нийт үлдэгдэлд эзлэх хувь
Сумын ЗДТГ		280.0	(280.00)		0.03
1-р цэцэрлэг	714.3	961.5	(247.20)		0.11
2-р цэцэрлэг		73.0	(73.00)		0.01
2-р сургууль	61.2	100.2	(39.00)		0.01
1-р сургууль	4,275.0	23.2	4,251.80		0.00
5-р сургууль	417.0	464.4	(47.40)		0.05
ОНХСан	28,087.5	28,087.5	-		3.09
Сум хөгжүүлэх сан	952,701.2	878,633.7	74,067.50		96.70
ДҮН	986,256.2	908,623.5	77,632.70	7.87	100.0

Хүснэгтээс харахад: Сум хөгжүүлэх сангийн авлага нийт авлагын 96.7%-ийг эзлэж байна.

Нийт 906,721.2 мянган төгрөгийн авлага нь 91-ээс дээш хоногийн насжилттай байгаа бөгөөд авлагын 0.2% буюу 1,902.3 мянган төгрөг нь ТШЗ, 3.1% буюу 28,087.5 мянган нь ОНХСан, 96.7% буюу 878,633.7 мянган төгрөг нь Сум хөгжүүлэх сангийн үлдэгдэл эзэлж байна.

7.2 Сүмбэр сумын ТТЗ-ийн нэгтгэсэн тайлангийн аудитаар авлагын бүртгэл, тайлагналтай холбоотой гарсан зөрчлийн талаар:

Сүмбэр сумын ТТЗ-ийн 2017 оны нэгтгэсэн тайлангийн аудитаар авлагатай холбоотой 3,174.8 мянган төгрөгийн алдаа зөрчил илэрснээс 215.3 мянган төгрөгийн зөрчлийг аудитын явцад залруулж, 2,959.5 мянган төгрөгийн зөрчлийг арилгуулах зөвлөмж өгөв.

Найм. Бараа материалын бүртгэл, тайлагнал

8.1 Бараа материалын бүтэц, бүрэлдэхүүний талаар

Сүмбэр сумын ТТЗ-ийн 2017 оны нэгтгэсэн тайлангийн бараа материалын эхний үлдэгдэл 649,906.4 мянган төгрөг байсан бол эцсийн үлдэгдэл 1,015,367.7 мянган төгрөг болж тайлант онд бараа материалын үлдэгдэл 56.2%-иар буюу 365,461.3 мянган төгрөгөөр нэмэгдсэн байна.

Бараа материалын үлдэгдлийн судалгааг хүснэгтээр үзүүлбэл:

(мянган төгрөгөөр)

Сүмбэр сумын Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2017 оны нэгтгэсэн санхүүгийн тайлан,
төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн аудит

Дансны нэр	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	Зөрүү	Үлдэгдэлд эзлэх хувь
Тусгай зориулалтын материал	6,607.3	11,932.3	(5,325.0)	1.2
Эм боох материал	2,066.5	2,896.7	(830.3)	0.3
Дуусаагүй үйлдвэрлэл	-	-	-	-
Бэлэн бүтээгдэхүүн	-	-	-	-
Бичиг хэргийн материал	5,705.4	5,681.4	24.0	0.6
Аж ахуйн материал	305,592.6	364,460.9	(58,868.3)	35.9
Сэлбэг хэрэгсэл	76.0	76.0	-	0.0
Түлш, шатах тослох материал	3,762.0	2,773.0	989.0	0.3
Барилгын засварын материал	1,810.4	1,810.4	-	0.2
Хүнсний материал	20,049.7	23,045.0	(2,995.3)	2.3
Бусад хангамжийн материал	230,727.8	243,560.0	(12,832.2)	24.0
Биологийн хөрөнгө	-	-	-	-
Мал амьтад	43,810.0	43,810.0	-	4.3
Нөөцийн бараа	29,698.8	315,322.0	(285,623.2)	31.1
Дүн	649,906.4	1,015,367.8	(365,461.4)	100.0

Хүснэгтээс харахад: Түлш, шатах тослох материал 989.0 мянга, бичиг хэргийн материал 24.0 мянган төгрөгөөр буурч, бусад бараа материал 830.3-285,623.2 мянган төгрөгөөр нэмэгдсэн байна.

Тайлант онд бараа материал нийт дүнгээрээ 760,701.4 мянган төгрөгөөр нэмэгдсэн ба худалдаж авсан 396,208.6 мянга, хандив тусламжаар 90,238.3 мянга, шилжүүлж авсан 274.193.3 мянга, бусад хэлбэрээр 61.2 мянган төгрөгийн бараа материал тус тус нэмэгдсэн байна.

Тайлант онд бараа материал нийт дүнгээрээ 395,240.0 мянган төгрөгөөр хасагдсан ба зарцуулсан 367,961.8 мянга, шилжүүлсэн 6,784.2 мянга, акталсан 20,493.9 мянган төгрөгөөр тус тус данснаас хасагдсан байна.

Нийт бараа материалын үлдэгдлийн 1,015,367.8 мянган төгрөг нь төсөвт байгууллагуудын дансанд бүртгэлтэй байна.

8.2 Сүмбэр сумын ТТЗ-ийн 2017 оны нэгтгэсэн тайланд хийсэн аудитаар бараа материалын зарцуулалт, бүртгэл тайлагналтай холбоотой гарсан зөрчлийн талаар:

Сүмбэр сумын ТТЗ-ийн 2017 оны нэгтгэсэн санхүүгийн тайлангийн аудитаар бараа материалын данстай холбоотой нийт **150,516.9** мянган төгрөгийн зөрчил дутагдал илэрснээс аудитын явцад **45,458.6** мянган төгрөгийн алдаа, зөрчлийг залруулж, **19,074.7** мянган төгрөгийн албан шаардлага хүргүүлж, **85,983.6** мянган төгрөгийн зөрчил дутагдлыг арилгуулах зөвлөмж өгөв.

Нийт зөрчил дутагдлын 100% буюу 150,516.9 мянган төгрөг нь ТТЗ-ийн тайланд нэгтгэгдсэн байгууллагуудтай холбоотой байна.

Ес. Үндсэн хөрөнгийн талаар

9.1. Үндсэн хөрөнгийн бүтэц, бүрэлдэхүүн, тайлагналын талаар

Сүмбэр сумын ТТЗ-ийн 2017 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайланд үндсэн хөрөнгө оны эхэнд 16,597,406.6 мянган төгрөг байсан бол тайлант онд 3.35% буюу 556,783.8 мянган төгрөгөөр нэмэгдэж, 109,941.2 мянган төгрөгөөр буурч оны эцэст 17,044,249.2 мянган төгрөгийн үлдэгдэлтэй тайлагнагдсан байна.

Үндсэн хөрөнгийн үлдэгдлийн судалгааг хүснэгтээр үзүүлбэл:

(мянган төгрөгөөр)

Дансны нэр	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	Зөрүү	Үлдэгдэлд эзлэх хувь
Барилга байгууламж, орон сууц	14,148,232.4	14,516,474.5	-368,242.1	85.17
Тээврийн хэсэгсэл	117,556.8	119,336.8	-1,780.0	0.70
Машин тоног төхөөрөмж	1,055,525.1	1,108,521.2	-52,996.2	6.50
Тавилга эд хогшил	445,724.3	458,453.5	-12,729.2	2.69
Түүх соёлын дурсгалт зүйл	0.0	0.0	0.0	0.00
Дуусаагүй барилга байгууламж	0.0	0.0	0.0	0.00
Номын фонд	6,016.7	6,016.7	0.0	0.04
Бусад үндсэн хөрөнгө	795,875.0	807,855.0	-11,980.0	4.74
Програм хангамж	10,936.5	10,051.6	884.9	0.06
Бусад биет бус хөрөнгө	17,540.0	17,540.0	0.0	0.10
Бусад хөрөнгө	0.0	0.0	0.0	0.00
Дүн	16,597,406.7	17,044,249.3	-446,842.7	100.00

Хүснэгтээс харахад: Нийт үндсэн хөрөнгийн 85.17%-ийг барилга байгууламж, 2.69%-ийг тавилга, эд хогшил, 6.5%-ийг машин тоног төхөөрөмж, 0.04%-ийг номын фонд, 0.7%-ийг тээврийн хэрэгсэл, 4.9%-ийг биет бус болон бусад үндсэн хөрөнгө тус тус эзэлж байна.

Тайлант хугацаанд 556,783.8 мянган төгрөгийн үндсэн хөрөнгө нэмэгдсэн ба үүнээс худалдан авсан 16,411.0 мянга, хандив тусламжаар үнэ төлбөргүй хүлээн авсан 447,308.6 мянга, шилжүүлж авсан 92,850.0 мянга, бусад эх үүсвэр буюу данснаас дансанд шилжүүлсэн 214.2 мянган төгрөгөөр тус тус нэмэгдэж, нийт 109,941.2 мянган төгрөгийн үндсэн хөрөнгө данснаас хасагдаж, 17,044,249.3 мянган төгрөгийн үлдэгдэлтэй тайлагнагдсан байна.

Тайлант онд 20,591.2 мянган төгрөгийн хөрөнгийг акталж, 89,350.0 мянган төгрөгийн хөрөнгийг данс хооронд шилжүүлж, 478,312.1 мянган төгрөгийн элэгдэл байгуулсан байна.

9.2. Сүмбэр сумын ТТЗ-ийн 2017 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайланд хийсэн аудитаар үндсэн хөрөнгийн бүртгэл тайлагналтай холбоотой гарсан зөрчлүүдийн талаар:

ТТЗ-ийн 2017 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлангийн аудитын явцад үндсэн хөрөнгийн бүртгэл, тайлагналтай холбоотой тус тайланд нэгтгэгддэг байгууллагуудын аудитаар нийт **57,715.2** мянган төгрөгийн зөрчил дутагдал илэрснээс аудитын явцад 40,190.5 мянган төгрөгийн зөрчил дутагдлыг залруулж, **16,674.7** мянган төгрөгийн албан шаардлага хүргүүлж, **850.0** мянган төгрөгийн зөрчил дутагдал арилгах зөвлөмж өгсөн байна.

Үндсэн хөрөнгийн бүртгэл, тайлагналтай холбоотой нийт зөрчил дутагдал ТТЗ-ийн тайланд нэгтгэгдсэн байгууллагуудтай холбоотой байна.

Арав. Өр төлбөрийн бүртгэл, тайлагнал

10.1 Өр, төлбөрийн бүтцийн талаар:

Сүмбэр сумын ТТЗ-ийн 2017 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайланд нийт өр төлбөрийн эхний үлдэгдэл 71,059.5 мянган төгрөг байснаас тайланд онд 29.9% буюу 21,228.1 мянган төгрөгөөр нэмэгдэж, оны эцэст 92,287.6 мянган төгрөг болсон байна.

Нийт өр төлбөрийн 0.6% буюу 526.4 мянган төгрөгийн өр төлбөр нь 30 хүртэлх хоногтой, 99.4% буюу 91,761.1 мянган төгрөгийн өр төлбөр нь 91-ээс дээш хоногтой байна.

Өр, төлбөрийн үлдэгдлийн судалгааг хүснэгтээр харуулбал:

Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	Зөрүү	Үлдэгдэлд эзлэх хувь
БОГИНО ХУГАЦААТ ӨР ТӨЛБӨР ДҮН	71,059.5	92,287.6	-21,228.1	100.0
Өглөг	2,841.9	526.4	2,315.5	0.6
Ажилчидтай холбогдсон өглөг	86.2	526.4	-440.2	0.6
Бараа үйлчилгээний зардлын өглөг	2,755.7	0.0	2,755.7	
Бусад өглөг	68,217.5	91,761.1	-23,543.6	99.4
Байгууллагад төлөх өглөг	68,217.5	91,761.1	-23,543.6	99.4

Хүснэгтээс харахад: Ажиллагсадтай холбоотой болон бараа үйлчилгээний зардлын өглөг 2,315.5 мянган төгрөгөөр буурсан бол байгууллагад төлөх өглөг 23,543.6 мянган төгрөгөөр нэмэгдсэн байна.

Өр төлбөрийн үлдэгдлийг байгууллага тус бүрээр харуулбал:

Байгууллагын нэр	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	Зөрүү	Үлдэгдэлд эзлэх хувь
Өрхийн эмнэлэг	210.9	0	210.9	
Орон нутгийн хөгжил сан	9,926.8	37,790.1	(27,863.3)	40.95
ОНХС-ын Барьцаа хөрөнгө	53,543.6	53,939.3	(395.7)	58.45
Байгаль хамгаалах сан	985.0		985.0	
5-р сургууль	3,492.3		3,492.3	
Сумын ЗДТГ	58.9		58.9	
1-р сургууль	2,755.7		2,755.7	
1-р цэцэрлэг		31.7	(31.7)	0.03
2-р цэцэрлэг	86.2	73.0	13.2	0.08
Сумын ИТХурал		453.4	(453.4)	0.49
Дүн	71,059.5	92,287.6	(21,228.1)	100

Хүснэгтээс харахад: Тайлант онд сумын төсөвт байгууллага, төсөл сангуудийн өр төлбөр өмнөх оноос нийтдээ 21,228.1 мянган төгрөгөөр нэмэгдсэн байна. Нийт өр төлбөрийн

0.6% буюу 558.2 мянган төгрөгийг төсөвт байгууллагууд, 99.4% буюу 91,729.4 мянган төгрөгийг төсөл сан тус тус эзэлж байна.

Өмнөх онд нийт өр төлбөрийн 90.7% буюу 64,455.4 мянган төгрөгийг төсөл сангийн өр төлбөр эзэлж байсан бол тайлант онд төсөл сангийн өр төлбөр 99.4% буюу 91,729.4 мянган төгрөгийг эзэлж байна. Төсөл сангийн өр төлбөрийн 41.2% нь орон нутгийн хөгжлийн сангийн, 58.8% нь ОНХС-гийн хөрөнгөөр хийгдсэн ажлын барьцаа хөрөнгийн өглөг байна. Оны эцэст ОНХС-гийн хөрөнгөөр хийгдсэн хөрөнгө оруулалтын ажлыг хүлээн аваагүй, барьцаа хөрөнгийг барьцаа хөрөнгийн дансанд шилжүүлээгүй ОНХС-гийн үлдэгдлээр тайлагнасангай холбоотойгоор өр төлбөр нэмэгдсэн байна.

10.2 Өр, төлбөрийн бүртгэл тайлагналтай холбоотой гарсан зөрчлийн талаар:

Сүмбэр сумын ТТЗ-ийн 2017 оны санхүүгийн нэгтгэсэн санхүүгийн тайланд аудитаар өр төлбөрийн бүртгэл, тайлагналтай холбоотой нийт **66,135.6** мянган төгрөгийн зөрчил дутагдал илэрснээс аудитын явцад **28,980.8** мянган төгрөгийн алдаа, зөрчлийг залруулж **37,154.8** мянган төгрөгийн алдаа, зөрчил арилгуулах зөвлөмж өгөв.

Нийт зөрчил дутагдлын 100% буюу **66,135.6** мянган төгрөг нь ТТЗ-ийн тайланд нэгтгэгдсэн байгууллагуудтай холбоотой байна.

Арван нэг. Орлогын бүртгэл, тайлагнал

11.1. Сүмбэр сумын ТТЗ-ын 2017 оны санхүүгийн үр дүнгийн нэгтгэсэн тайлангийн талаар:

Сүмбэр сумын ТТЗ-ийн 2017 оны санхүүгийн нэгтгэсэн үр дүнгийн тайланд нийт 7,590,476.6 мянган төгрөгийн орлого, санхүүжилт бүртгэсэн байна. Энэ нь өмнөх оноос 499,955.1 мянган төгрөгөөр буурсан байна. Нийт орлогын бууралтад үнэ төлбөргүй хүлээн авсан хөрөнгө, тусламж санхүүжилтийн орлого, ОНХС-гийн орлогын шилжүүлэг, Санхүүгийн дэмжлэг зэрэг буурсан нь нөлөөлсөн байна.

Үр дүнгийн тайлангаарх орлогыг нэр төрлөөр нь харуулбал дараах байдалтай байна.

Үзүүлэлт	Өмнөх он	Тайлант он	/мянган төгрөг/	
			Зөрүү	Хувь
Татварын орлого	221,282.20	353,969.70	-132,687.50	4.7
Тусламж, санхүүжилтийн орлого	825,327.10	638,193.90	187,133.20	8.4
Санхүүгийн дэмжлэг	463,083.00	355,282.30	107,800.70	4.7
Тусгай зориулалтын шилжүүлэг	4,128,364.70	4,396,866.20	-268,501.50	57.9
ОНХС-гийн шилжүүлсэн орлого	610,434.50	386,355.00	224,079.50	5.1
Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	52,638.70	504,922.70	-452,284.00	6.7
Үнэ төлбөргүй хүлээн авсан орлого	1,684,054.70	859,629.40	824,425.30	11.3
Бусад арга хэмжээ болон зээлийн хүүгийн орлого	36,345.30	25,804.20	10,541.10	0.3
ОНӨААТҮГ-ын цэвэр борлуулалт	68,901.50	69,453.20	-551.70	0.9
Орлогын дүн	8,090,431.70	7,590,476.60	499,955.10	100

Хүснэгтээс харахад: Орлогын бүрдүүлэлтийг өмнөх онтой харьцуулахад татварын болон татварын бус орлого, ОНӨААТҮГ-ын орлого, нэмэлт санхүүжилт дансны орлого, тусгай зориулалтын шилжүүлэг, бусад арга хэмжээ болон зээлийн хүүгийн орлого тус бүр нэмэгдсэн үзүүлэлттэй байгаа бол тусламж санхүүжилтийн орлого, үнэ төлбөргүй хүлээн авсан орлого, ОНХС-гийн орлогын шилжүүлэг, санхүүгийн дэмжлэг тус бүр буурсан байна.

Татварын орлогод үйл ажиллагааны орлого 36,042.9 мянга, хөрөнгө борлуулсны орлого 39,694.5 мянга, шууд бус орлого 160,699.6 мянга, бууны албан татвар 3,630.0 мянга, улсын тэмдэгтийн хураамж 14,228.5 мянга, АМНАТ 1,356.0 мянга, хог хаягдлын хураамж 69,453.2 мянга, ан амьтны нөөц ашигласны төлбөр 28,864.8 мянга нийт 353,969.7 мянган төгрөгийн орлого бүртгэсэн байна.

Татварын бус орлогод сум хөгжүүлэх сангийн зээлээс тооцсон алданги 297.0 мянга, төсөвт байгууллагын арга хэмжээний орлого 1,123.7 мянга, 5-р цэцэрлэгийн актны төлбөр 12,130.4, байгаль хамгаалах сангийн дансны үлдэгдэл төвлөрүүлсэн 12,253.1 мянга, үнэ төлбөргүй хүлээн авсан орлого 859,629.4 мянга, ОНӨААТҮГ-ын борлуулалт 69,453.2 мянга, нийт 954,886.8 мянган төгрөгийн орлого бүртгэсэн байна.

Тусламж санхүүжилтийн орлогод тусгай зориулалтын шилжүүлгийн санхүүжилт 4,396,866.2 мянга, ОНХС-гийн санхүүжилт 386,355.2 мянга, нэмэлт санхүүжилтийн орлого 504,922.7 мянга, аймгаас авсан санхүүгийн дэмжлэг 355,282.3 мянга, орон нутгийн төсвийн санхүүжилт 638,193.8 мянга, нийт 6,281,620.2 мянган төгрөгийн санхүүжилт бүртгэсэн.

11.1 Мөнгөн гүйлгээний тайлангийн болон төсвийн гүйцэтгэлийн орлогын талаар:

2017 онд Сүмбэр сумын ТТЗ-ийн хэмжээнд нийт 6,398.721.7 мянган төгрөгийн орлого, санхүүжилт бүрдүүлж, зарцуулахаар төлөвлөж, батлуулснаас 5,656,636.0 мянган төгрөгийн орлого, санхүүжилт бүрдүүлж, нийт орлого, санхүүжилтийн төлөвлөгөө 742,085.6 мянган төгрөгөөр тасарсан байна.

Тайлант хугацаанд татварын орлого 138,669.7 мянган төгрөгөөр давсан бөгөөд Шивээговь сумын Бүжинхэн цэцэрлэгт Сумын ИТХ-аар батлагдаагүй 26,030.3 мянган төгрөгийн санхүүжилт илүү олгож, сум хөгжүүлэх сангийн зээлийн эргэн төлөлт, зээлийн хүүгийн орлогын бүрдүүлэлт 906,785.4 мянган төгрөгөөр тасарсантай холбоотой байна.

2017 онд тусгай зориулалтын шилжүүлгийн орлого 4,396,866.0 мянга, ОНХС-гийн санхүүжилт 436,299.7 мянга, аймгийн төсвөөс авах санхүүгийн дэмжлэг 355,282.3 мянга, төгрөг, татварын орлогоос 215,300.0 мянга, нийт 5,403,748.0 мянган төгрөгийн аймгийн болон сумын төсөв хоорондын шилжүүлэг хийхээр төлөвлөж, бүрэн санхүүжсэн байна.

Өмнөх оны тэнцлийн ашиг 90,095.3 мянган төгрөгийг бүрэн төвлөрүүлсэн байна.

Мөнгөн гүйлгээний тайлангаар оны эхэнд 192,388.7 мянган төгрөгийн эхний үлдэгдэлтэй байсан ба тайлант онд нийт 6,814,203.8 мянган төгрөгийн орлого бүртгэж, үйл ажиллагааны мөнгөн гүйлгээгээр 6,087,579.2 мянга, хөрөнгө оруулалтын мөнгөн гүйлгээгээр 536,305.2 мянга, санхүүгийн үйл ажиллагааны мөнгөн гүйлгээгээр 1,773.0 мянга, нийт 6,625,657.4 мянган төгрөгийн зарлага бүртгэж, 380,935.2 мянган төгрөгийн үлдэгдэлтэй тайлагнагдсан байна.

Мөнгөн гүйлгээний нийт орлого 6,814,203.8 мянган төгрөгөөр тайлагнагдсан бөгөөд үүнээс төсөвт байгууллагуудын орлого, санхүүжилт 5,851,061.9 мянга, нэмэлт дансны санхүүжилт 504,922.7 мянга, татварын орлого 353,969.7 мянга, татварын бус орлого 104,249.4

мянга, төгрөг бүртгэж, буцаан төвлөрүүлсэн буюу тохируулсан 210,246.5 мянган төгрөгөөс бүрдсэн байна.

Төсвийн гүйцэтгэлийн орлого нь орон нутгийн төсвөөс 608,410.1 мянга, тусгай зориулалтын шилжүүлгийн орлого 4,283,095.1 мянга, ОНХС-гийн санхүүжилт 386,355.0 мянга, сум хөгжүүлэх сангийн зээлийн эргэн төлөлт 74,364.6 мянга, нийт 5,352,224.8 мянган төгрөгөөс бүрдсэн байна.

Нэмэлт дансны орлого санхүүжилт нь Эрүүл мэндийн яамнаас 8,050.0 мянга, БСГ-аас 23,040.6 мянга, аймгийн Засаг даргын нөөц сангаас 6,000.0 мянга, аймгийн орон нутгийн хөгжлийн сангаас эрх шилжүүлсэн ажлын санхүүжилт 301,109.3 мянга, төндөрийн баримт бичгийн орлого 944.2 мянга, АИТХ-ын ГХУСАХЗ-ын санхүүжилт 1,300.0 мянга, Сумын ОНХС-аас суурь зарлага 116,514.4 мянга, Авто замын сангаас 47,764.1 мянга, нийт 504,722.6 мянган төгрөгийг тус тус хүлээн авч зарцуулсан байна.

2017 онд орон нутгийн татварын болон татварын бус орлогыг 215,300.0 мянган төгрөгөөр бүрдүүлэхээр төлөвлөснөөс 353,969.7 мянган төгрөгийн орлого бүрдүүлж, орлогын төлөвлөгөөг 64.4% буюу 138,669.7 мянган төгрөгөөр давуулан биелүүлсэн байна. Татварын орлогын төлөвлөгөө биелэхэд ан амьтны нөөц ашигласны төлбөр, арилжааны банкин дахь хадгаламжаас татвар суутгадаг болсон нь голлох нөлөө үзүүлсэн бөгөөд АМНАТ-аас бусад бүх татварын орлого төлөвлөгөөнөөс давсан байна.

Мөн Татварын бус орлогоор сум хөгжүүлэх санд 980,853.0 мянган төгрөгийг орлогын төлөвлөгөө батлагдсанаас гүйцэтгэлээр 74,364.6 мянган төгрөгийн орлогыг төвлөрүүлж орлогын төлөвлөгөөг 906,488.4 мянган төгрөгөөр буюу 92.4%-иар дутуу биелүүлсэн байна.

11.3. Бусад эх үүсвэрийн талаар:

Сумын орлогоос гадна төсөвт зардлыг санхүүжүүлэх бусад эх үүсвэр батлагдаагүй байна.

Сүмбэр сумын ТТЗ-ийн 2017 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлангийн аудитаар орлогын бүрдүүлэлт, зарцуулалт, түүний бүртгэл тайлагналтай холбоотой нийт **1,357,922.3** мянган төгрөгийн зөрчил дутагдал илэрснээс аудитын явцад **419,435.0** мянган төгрөгийн алдаа, зөрчлийг залруулж, **938,487.3** мянган төгрөгийн алдаа, зөрчил арилгуулах зөвлөмж өгөв

Нийт зөрчил дутагдлын 24% буюу **326,115.6** мянган төгрөг нь ТТЗ-ийн тайланд нэгтгэгдсэн байгууллагуудтай холбоотой ба нэгтгэсэн тайланг аудитлах явцад 75.9% хувь буюу **1,031,806.7** мянган төгрөгийн зөрчил дутагдал илэрлээ. Үүнд:

- 2017 онд сумын ИТХ-ын төсөв батлах тогтоолд батлагдаагүй 26,030.3 мянган төгрөгийн санхүүжилтийг Шивээговь сумын Бүжинхэн цэцэрлэгт олгосон зөрчил илэрлээ.
Энэ нь Төсвийн тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.6.6 дахь заалтыг зөрчсөн байна.

Шийдвэрлэсэн нь: Дээрх алдаа зөрчлийг давтан гаргахгүй байх, Төсвийн тухай хуулийг хэрэгжүүлж ажиллах талаар зөвлөмж өгөхөөр шийдвэрлэв.

- Сум хөгжүүлэх сангийн орлогын төлөвлөгөөг 906,488.4 мянган төгрөгөөр дутуу биелүүлсэн зөрчил илэрлээ.

Энэ нь Төсвийн тухай хуулийн 41 дүгээр зүйлийн 41.2.1 дэх заалтыг зөрчсөн байна.

Шийдвэрлэсэн: Орлогын төлөвлөгөөг биелүүлж ажиллах талаар зөвлөмж өгөхөөр шийдвэрлэв.

- Сум хөгжүүлэх сангийн зээлийн эргэн төлөлт 74,064.6 мянган төгрөгийг санхүүгийн үр дүнгийн тайланд орлого, зардлаар бүртгэсэн байна.
Энэ нь НББ-ийн тухай хуулийн 5 дугаар зүйлийн 5.1.4 дэх заалтыг зөрчсөн байна.

Шийдвэрлэсэн: Аудитын явцад залруулав.

- Арилжааны банкин дахь хадгаламжийн хүүгээс тооцсон 25,220.5 мянган төгрөгийн татварын орлогыг татварын бус орлогоор бүртгэсэн зөрчил илэрлээ.
Энэ нь НББ-ийн тухай хуулийн 5 дугаар зүйлийн 5.1.4 дэх заалтыг зөрчсөн байна.

Шийдвэрлэсэн: Аудитын явцад залруулав.

Арван хоёр. Зардлын бүртгэл, тайлагнал

12.1. Зардлын бүтцийн талаар:

Сүмбэр сумын ТТЗ-ийн тайланд 10 төсвийн байгууллагад 6,000,400.8 мянган төгрөгийн төсөв батлагдаж 2 удаагийн төсвийн тодотголоор нийт 398,320.8 мянган төгрөгөөр нэмэгдэж, 6,398,721.6 мянган төгрөгийн төсөв батлагдсан байна.

Төсвийн тодотголоор нийт 398,320.8 мянган төгрөг нэмэгдсэн бөгөөд Тохижилт сүмбэр ОНӨААТҮГ-ын цалин, нэг удаагийн тэтгэмж урамшуулал, урсгал завсарын зардалд 43,600.0 мянга, 1,2,5 дугаар сургуульд нэг удаагийн тэтгэмж урамшуулалд 64,239.2 мянга, ОНХСан 201,793.8 мянга, 1,2,5 дугаар цэцэрлэгт 1 удаагийн тэтгэмж урамшуулал 28,200.0 мянга, сумын ИТХ-ын урсгал засвар, нэг удаагийн тэтгэмж урамшууллын зардал 2,265.0 мянга, сумын ЗДТГ-ын цалин сан, нэг удаагийн тэтгэмж урамшуулал 25,877.8 мянга, сум хөгжүүлэх сан 47,543.0 мянга, нийт 413,518.8 мянган төгрөгөөр нэмэгдэж, мал хамгаалах сан 3,000.0 мянга, байгаль хамгаалах сан 12,198.0 мянга, нийт 15,198.0 мянган төгрөгөөр буурсан байна.

Тайлант онд төсвийн 10 байгууллага 2 сангийн үйл ажиллагааны зардалд 6,398,721.6 мянган төгрөгийг зарцуулахаас 5,277,169.2 мянган төгрөгийг зарцуулж, 1,121,552.4 мянган төгрөгийг хэмнэж, сумын ерөнхий орлогод 14,891.8 мянга, улсын төсөвт 113,771.1 мянган төгрөгийг тус тус төвлөрүүлсэн байна. Хэмнэлт үүссэн шалтгаан нь сум хөгжүүлэх сангийн зээлийн эргэн төлөлт хангалтгүй байгаатай холбоотой байна.

12.2 Сүмбэр сумын ТТЗ-ийн санхүүгийн нэгтгэсэн тайланд хийсэн аудитаар төсвийн зарцуулалт, бүртгэл, тайлагналтай холбоотой зөрчлүүдийн талаар:

Сүмбэр сумын ТТЗ-ийн санхүүгийн нэгтгэсэн тайлангийн аудитаар батлагдсан төсвийн зарцуулалт, бүртгэл, тайлагналтай холбоотой нийт **568,327.6** төгрөгийн зөрчил дутагдал илэрснээс аудитын явцад **479,012.3** мянган төгрөгийн алдаа, зөрчлийн залруулга хийж, **3,516.7** мянган төгрөгийн төлбөрийн акт бичиж, **7,418.3** мянган төгрөгийн албан шаардлага хүргүүлж, **78,380.3** мянган төгрөгийн алдаа, зөрчил арилгуулах зөвлөмж өгөв.

Нийт зөрчил дутагдлын 81.1% буюу **431,454.9** мянган төгрөг нь ТТЗ-ийн тайланд нэгтгэгдсэн байгууллагуудтай холбоотой ба нэгтгэсэн тайланг аудитлах явцад 18.8% буюу **136,872.7** мянган төгрөгийн зөрчил дутагдал илэрлээ Үүнд:

- Сум хөгжүүлэх сангийн зээлийн эргэн төлөлт 74,064.6 мянган төгрөгийг үр дүнгийн тайланд орлого, зардлаар бүртгэсэн байна.
Энэ нь НББ-ийн тухай хуулийн 5 дугаар зүйлийн 5.1.4 дэх заалтыг зөрчсөн ба АОУС 210 “үнэн зөв байдал”, “үнэлгээ” гэсэн батламж мэдэгдлийг хангахгүй байна.

Шийдвэрлэсэн нь: Аудитын явцад залруулав.

- Сумын ИТХ-ын тогтоолгүйгээр Шивээговь сумын Бүжинхэн цэцэрлэгт 26,030.3 мянган төгрөгийн санхүүжилт олгосон зөрчил илэрлээ.
Энэ нь НББ-ийн тухай хуулийн 5 дугаар зүйлийн 5.1.4, Төсвийн тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.6.6 дахь заалтыг зөрчсөн ба АОУС 210 “үнэн зөв байдал”, “үнэлгээ” гэсэн батламж мэдэгдлийг хангахгүй байна.

Шийдвэрлэсэн нь: Төсвийн тухай хуулийг хэрэгжүүлж ажиллах зөвлөмж өгөхөөр шийдвэрлэв.

- Төсвийн тодотголоор Сумын ИТХ-ын урсгал засварын зардлыг 1,665.0 мянга, ЗДТГ-ын цалингийн зардлыг 1,110.0 мянга, Тохижилт сүмбэр ОНӨААТҮГ-ын цалин, урсгал засварын зардлыг 34,000.0 мянга нийт 36,775.0 мянган төгрөгөөр тодотгож төсвийг үндэслэлгүй нэмэгдүүлэн баталж, төсвийн хэмнэлтийн горимыг хэрэгжүүлж ажиллаагүй байна.

Энэ нь Төсвийн тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.2.5, 6.4.1 дэх заалт, Засгийн газрын 2014 оны 147 дугаар тогтоол, УИХ-ын 2016 оны 47 дугаар тогтоолуудыг тус тус зөрчсөн байна.

Шийдвэрлэсэн нь: Төсвийн жилийн дундуур орлого бууруулах, зарлага оны нэмэгдүүлэх үр дагавартай бодлогын аливаа шийдвэр гаргасан бол түүнийг дараагийн төсвийн жилээс хэрэгжүүлдэг байх, зөрчлийг давтан гаргахгүй байх зөвлөмж өгөхөөр шийдвэрлэв.

Аудитаар төсвийн зарцуулалт, бүртгэл, тайлагналтай холбоотой дараах нийтлэг алдаа зөрчил дутагдал илэрсэн байна. Тухайлбал: ээлжийн амралтын мөнгийг буруу тооцоолсноос цалинтай давхардуулан олгосон, эрх бүхий албан тушаалтны шийдвэргүйгээр нэмэгдэл, урамшуулал олгосон, зардлыг зориулалт бусаар зарцуулсан, албан томилолтын зардлыг илүү, дутуу тооцож олгох, цалингийн шатлалыг буруу тогтоох, ОНХС-ийн хөтөлбөр, хөрөнгө оруулалтаар хийгдсэн ажлыг бүртгэлд тусгаагүй шууд зардлаар тайлагнах, гэрээний дүнгээс илүү санхүүжилт олгох, сум хөгжлийн сангийн зээлийн эргэн төлөлтийг орлого, зардлаар бүртгэх, зардлын зүйл ангийг буруу ангилж бүртгэх зэрэг алдаа зөрчлүүд илэрсэн байна.

Эдгээр нь Төсвийн тухай хуулийн 5 дугаар зүйлийн 5.1.3, 6 дугаар зүйлийн 6.6.2, 6.3.2, 6.4.1, 16.5.5, НББ-ийн тухай хуулийн 13 дугаар зүйлийн 13.7, 20 дугаар зүйлийн 20.2.5, ХХОАТ-ын тухай хуулийн 26 дугаар зүйлийн 26.1.2, Хөдөлмөрийн тухай хуулийн 79.1, энэ хуулийн 135 дугаар зүйлийн 135.1.3, Нийгмийн даатгалын тухай хуулийн 16 дугаар зүйлийн 1, Засгийн газрын 207 оны 354 дугаар тогтоолын 1 дүгээр хавсралт, ЗГ-ын 1995 оны 96 дугаар тогтоолын 2 дугаар хавсралт, Эрүүл мэндийн сайдын 2000 оны 166 дугаар тогтоолын 13, Сум хөгжлийн

сангийн хөрөнгө бүрдүүлэх, зарцуулах, хяналт тавих журам, Засаг даргын нөөц хөрөнгийн зориулалт, зарцуулалтын нийтлэг журам” зэрэг хууль эрх зүйн актуудыг тус тус зөрчсөн байна.

Арван гурав. Нягтлан бодох бүртгэл, тайлагналтай холбоотой гарсан зөрчлүүдийн талаар:

Аудитаар Сүмбэр сумын Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2017 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайланд илэрсэн алдаа, зөрчлүүдийн ихэнх хувийг нягтлан бодох бүртгэл хөтлөлт, тайлагналтай холбоотой зөрчил дутагдал эзэлж байна. Үүнд:

- Анхан шатны баримтыг бүрэн бүрдүүлдэггүй, бүрдэл дутуу баримтаар ажил гүйлгээг бүртгэсэн.
- Ажилчдын ээлжийн амралтын цалинг, цалинтай давхардуулан олгосон.
- Төсвийн зарлагын эдийн засгийн ангилалыг зөрчсөн.
- Бараа материалын зарлагыг өөр зардлын нэрээр ангилал зөрүүтэй тайлагнасан.
- Гэрээний гүйцэтгэлээс илүү санхүүжилт олгосон.

Сүмбэр сумын ТТЗ-ийн санхүүгийн нэгтгэсэн тайлангийн аудитаар Нягтлан бодох бүртгэл, тайлагналтай холбоотой нийт **1,123,127.9** мянган төгрөгийн зөрчил дутагдал илэрснээс аудитын явцад **945,490.0** мянган төгрөгийн алдаа, зөрчлийн залруулга хийж, **26,493.0** мянган төгрөгийн алдаа, зөрчлийг арилгуулахаар албан шаардлага өгч, **2,816.7** мянган төгрөгийн төлбөрийн акт тогтоож, **148,328.3** мянган төгрөгийн алдаа, зөрчил арилгуулах зөвлөмж өгөв.

Арван дөрөв: Хуримтлагдсан үр дүнгийн талаар

Сүмбэр сумын ТТЗ-ийн 2017 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлангийн хуримтлагдсан үр дүнгийн тайланд өмнөх үеийн үр дүн 4,395,120.5 мянга, тайлант онд 444,268.6 мянган төгрөгийн үр дүнтэй ажилласнаар хуритлагдсан үр дүн 4,839,499.1 мянган төгрөгөөр тайлагнасан байна.

Арван тав: Сүмбэр сумын ТТЗ-ийн 2017 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайланд хийсэн аудитаар илэрсэн зөрчлийн нэгтгэл:

Сүмбэр сумын ТТЗ-ийн төсвийн 2017 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайланд хийсэн аудитаар нийт **2,125,028.7** мянган төгрөгийн зөрчил, дутагдал илэрснээс аудитын явцад **970,710.5** мянган төгрөгийн зөрчил, дутагдлыг залруулж, **3,516.6** мянган төгрөгийн төлбөрийн акт бичиж, **26,493.0** мянган төгрөгийн зөрчил арилгуулах албан шаардлага хүргүүлж, **1,124,308.6** мянган төгрөгийн зөрчил, дутагдал арилгуулах зөвлөмж өгөв.

Тус санхүүгийн нэгтгэсэн тайлангийн аудитад нийт 10 байгууллага 2 сангийн санхүүгийн тайланг хамруулан аудит хийснээс 9 байгууллага, 1 санд зөрчилгүй, 1 байгууллагад итгэмжлэл үзүүлж 1 санг түүвэрт хамруулсан байна. Сүмбэр сумын нийт байгууллагын санхүүгийн тайланд зөрчилгүй дүгнэлт өгсөн байна.

Арван зургаа: Өмнөх оны зөвлөмжийн хэрэгжилт:

Өмнөх Сүмбэр сумын ТТЗ-ийн 2016 оны нэгтгэсэн санхүүгийн тайланд аудит хийгдээгүй тул зөвлөмж өгөгдөөгүй болно.

**Арван долоо. Сүмбэр сумын ТТЗ-ийн 2017 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайланд
өгсөн санал, дүгнэлт**

Зөрчилгүй санал дүгнэлт

Сүмбэр сумын ТТЗ-ийн 2017 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх нэгтгэсэн санхүүгийн байдал, санхүүгийн үр дүн, мөнгөн гүйлгээ, цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлтийн болон төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан, илчлэл тодруулга нь холбогдох хууль тогтоомж, УСНББОУС болон тэдгээрт нийцүүлэн Сангийн сайдын баталж гаргасан заавар, журмуудын дагуу бэлтгэгдэж, материаллаг алдаагүй, үнэн зөв, шударга илэрхийлэгдсэн байна.

3. МЕНЕЖМЕНТИЙН ЗАХИДАЛ

Төрийн аудитын байгууллага санхүүгийн тайлангийн аудит бүрийн төгсгөлд аудитаар илрүүлсэн зүйлсийг нэгтгэсэн менежментийн захидлыг үйлчлүүлэгч, түүний удирдлагад зориулж бэлтгэдэг бөгөөд түүнд санхүү, нягтлан бодох бүртгэл, тайлагналийн бодлого, үйл ажиллагаа, дотоод хяналтыг сайжруулах зөвлөмжийг тусгадаг.

Энэхүү менежментийн захидлын агуулга Аудитын олон улсын стандарт болон аудитын дүн, дүгнэлтээс урган гарсан болно. Санхүүгийн тайлан, бусад илчлэл тодруулгын талаар санал дүгнэлт гаргахад бидний бодлого, горим зориулагдсан.

Энэ нь Сүмбэр сумын ТТЗ-ийн нягтлан бодох бүртгэлийн бодлого, горимыг зөвхөн аудитыг үр нөлөөтэй гүйцэтгэхэд шаардагдах цар хүрээнд дахин хянасан бөгөөд оршиж буй бүх сул талыг гаргаж ирэх боломжгүй юм.

Тиймээс аудитын тайланд тусгасан зөвлөмж нь аудит хийх үеийн нөхцөл байдлын талаархи бидний үнэлэлт, дүгнэлтийг илэрхийлж байгаа болно.

Харин эдгээр зөвлөмжийг та бидний хамтын ажиллагааны байр сууринаас гаргасан бөгөөд аудитаар өгсөн зөвлөмжийг хүлээн авч, хэрэгжүүлэх нь танай үүрэг хариуцлага юм.

Аудитын явцад бидэнтэй хамтран ажилласан холбогдох ажилтнуудад талархал илэрхийлье.

Менежментийн захидалд дурдсан цаашид санхүүгийн тайланд шууд бөгөөд материаллаг хэмжээгээр нөлөөлж болзошгүй тул анхаарвал зохих асуудлыг тэргүүлэх ач холбогдолтойгоос нь эхлэн эрэмбэлэн үзүүлэв.

Зөвлөмжийн биелэлтийн 2018 оны 07 дугаар сарын 05-ны дотор Төрийн аудитын газарт албан ёсоор ирүүлэхийг мэдэгдье.

3.1 Төсвийн төлөвлөлтийн талаар

Илрүүлэлт

Сумын ИТХ-ын тогтоолгүйгээр Шивээговь сумын Бүжинхэн цэцэрлэгт 26,030.3 мянган төгрөгийн санхүүжилт олгосон зөрчил илэрлээ. Энэ нь НББ-ийн тухай хуулийн 5 дугаар зүйлийн 5.1.4, Төсвийн тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.6.6 дахь заалтыг зөрчсөн ба АОУС 210 “үнэн зөв байдал”, “үнэлгээ” гэсэн батламж мэдэгдлийг хангахгүй байна.

Зөвлөмж

Төсвийн тухай хуулийг хэрэгжүүлэн ажиллах

Хариуцах ажилтан

Засаг дарга П.Амарсайхан
Санхүүгийн албаны дарга Х.Молор

Эрсдэл

Төсвийг зохистой төлөвлөж, удирдах зарчим алдагдах

Төсвийн захирагчийн хариу

Дээрх зөвлөмжийг танилцуулж, гарын үсгээр баталгаажуулсан болно.

3.2 Сум хөгжүүлэх сангийн зээлийн талаар

Илрүүлэлт

Сум хөгжүүлэх сангийн орлогын төлөвлөгөөг 906,488.4 мянган төгрөгөөр дутуу биелүүлсэн зөрчил илэрлээ. Энэ нь Төсвийн тухай хуулийн 41 дүгээр зүйлийн 41.2.1 дэх заалтыг зөрчсөн ба АОУС 210“ хэмжилт” гэсэн батламж мэдэгдлийг хангахгүй байна.

Зөвлөмж

Орлогын төлөвлөгөөг үндэслэлтэй төлөвлөж, биелүүлж ажиллах

Хариуцах ажилтан

Засаг дарга П.Амарсайхан
Санхүүгийн албаны дарга Х.Молор

Эрсдэл

Төлбөрийн акт тогтоох

Төсвийн захирагчийн хариу

Дээрх зөвлөмжийг танилцуулж, гарын үсгээр баталгаажуулсан болно.

3.3 ӨР АВЛАГА БАРАГДУУЛАЛТЫН ТАЛААР

Илрүүлэлт

Сүмбэр сумын ТТЗ-ийн 2017 оны нэгтгэсэн санхүүгийн тайланд 908,623.4 мянган төгрөгийн авлага, 92,287.5 мянган төгрөгийн өр төлбөр бүртгэгдсэн байна. Дээрх авлага, өр төлбөр нь он дамжин хуримтлагдсан зөрчил илэрлээ. Энэ нь Төсвийн тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.4.8 дахь заалтыг зөрчсөн байна.

Хариуцах ажилтан

Засаг дарга П.Амарсайхан
Санхүүгийн албаны дарга Х.Молор

Эрсдэл

Төлбөрийн акт тогтоох

Зөвлөмж

Он дамжин хуримтлагдсан өр авлагыг барагдуулах, өр авлага үүсгэхгүй ажиллах

Төсвийн захирагчийн хариу

Дээрх зөвлөмжийг танилцуулж, гарын үсгээр баталгаажуулсан болно.

3.4 ТӨСВИЙН ТАЛААР

Илрүүлэлт

Төсвийн тодотголоор Сумын ИТХ-ын урсгал засварын зардлыг 1,665.0 мянга, ЗДТГ-ын цалингийн зардлыг 1,110.0 мянга, Төхижилт сүмбэр ОНӨААТҮГ-ын цалин, урсгал засварын зардлыг 34,000.0 мянга нийт 36,775.0 мянган төгрөгөөр тодотгож төсвийг үндэслэлгүй нэмэгдүүлэн баталж, төсвийн хэмнэлтийн горимыг хэрэгжүүлж ажиллаагүй байна. Энэ нь Төсвийн тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.2.5, 6.4.1 дэх заалт, Засгийн газрын 2014 оны 147 дугаар тогтоол, УИХ-ын 2016 оны 47 дугаар тогтоолуудыг тус тус зөрчсөн байна.

Хариуцах ажилтан

Засаг дарга П.Амарсайхан
Санхүүгийн албаны дарга Х.Молор

Эрсдэл

Шийдвэр гаргасан албан тушаалтан хариуцлага хүлээх эрсдэлтэй.

Зөвлөмж

Төсвийн жилийн дундуур орлого бууруулах, зарлага нэмэгдүүлэх үр дагавартай бодлогын аливаа шийдвэр гаргасан бол түүнийг дараагийн төсвийн жилээс хэрэгжүүлдэг байх

Төсвийн захирагчийн хариу

Дээрх зөвлөмжийг танилцуулж, гарын үсгээр баталгаажуулсан болно.

Сүмбэр сумын Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2017 оны нэгтгэсэн санхүүгийн тайлан,
төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн аудит

4.1 Байгууллагын нэр: Сүмбэр сум
ТТЗ-ийн 2017 оны нэгтгэсэн санхүүгийн байдлын тайлан

СТ-1А
/мян.төг/

Дансны код	Балансын үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл
1	ЭРГЭЛТИЙН ХӨРӨНГИЙН ДҮН	<u>1,828,551.60</u>	<u>2,304,926.40</u>
31	МӨНГӨН ХӨРӨНГӨ	192,388.80	380,935.20
312	Банкинд байгаа бэлэн мөнгө	192,388.80	380,935.20
3121	Төгрөг	192,388.80	380,935.20
31211	Төрийн сангийн харилцах	192,166.80	380,619.80
31213	Арилжааны банк дахь харилцах	222.00	315.40
33	АВЛАГА	986,256.30	908,623.50
33100	Ажиллагчидтай холбогдсон авлага	547.90	
335	Бусад авлага	985,708.40	908,623.50
3351	Байгууллагаас авах авлага	984,932.90	907,281.80
3352	Хувь хүмүүсээс авах авлага	775.50	1,341.70
35	БАРАА МАТЕРИАЛ	620,207.70	700,045.70
351	Түүхий эд материал	8,673.80	14,829.00
35110	Тусгай зориулалттай материал	6,607.30	11,932.30
35130	Эм боох материал	2,066.50	2,896.70
354	Хангамжийн материал	567,723.90	641,406.70
35410	Бичиг хэргийн материал	5,705.40	5,681.40
35420	Аж ахуйн материал	305,592.60	364,460.90
35430	Сэлбэг хэрэгсэл	76.00	76.00
35440	Түлш, шатах тослох материал	3,762.00	2,773.00
35450	Барилгын засварын материал	1,810.40	1,810.40
35460	Хүнсний материал	20,049.70	23,045.00
35470	Бусад хангамжийн материал	230,727.80	243,560.00
35600	Мал амьтад	43,810.00	43,810.00
36	НӨӨЦИЙН БАРАА	29,698.80	315,322.00
36300	Тэжээлийн нөөц		41,128.80
36600	Бусад нөөц	29,698.80	274,193.20
2	ЭРГЭЛТИЙН БУС ХӨРӨНГИЙН ДҮН	<u>8,407,150.10</u>	<u>8,396,271.70</u>
39	ҮНДСЭН ХӨРӨНГӨ	8,407,150.10	8,396,271.70
392	Биет хөрөнгө	8,386,294.60	8,376,516.10
39201	Барилга, байгууламж, орон сууц	14,148,232.40	14,516,474.50
39202	Хуримтлагдсан элэгдэл	(7,087,367.40)	(7,256,997.60)
39203	Авто-тээврийн хэрэгсэл	117,556.80	119,336.80
39204	Хуримтлагдсан элэгдэл	(53,676.00)	(73,207.70)
39205	Машин тоног төхөөрөмж (компьютер)	1,055,525.10	1,108,521.20
39206	Хуримтлагдсан элэгдэл	(547,556.20)	(684,014.70)
39207	Тавилга, аж ахуйн эд хогшил	445,724.30	458,453.50
39208	Хуримтлагдсан элэгдэл	(215,059.30)	(292,016.70)

Сүмбэр сумын Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2017 оны нэгтгэсэн санхүүгийн тайлан,
төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн аудит

39214	Бусад үндсэн хөрөнгө	795,875.00	807,855.00
39215	Хуримтлагдсан элэгдэл	(278,976.80)	(333,904.90)
39217	Ном	6,016.70	6,016.70
393	Биет бус хөрөнгө	20,855.50	19,755.60
39301	Програм хангамж	10,936.50	10,051.60
39302	Хуримтлагдсан элэгдэл	(7,621.00)	(7,836.00)
39303	Бусад биет бус хөрөнгө	17,540.00	17,540.00
3	НИЙТ ХӨРӨНГИЙН ДҮН III=I+II	<u>10,235,701.70</u>	<u>10,701,198.10</u>
4	НИЙТ ӨР ТӨЛБӨР	<u>71,059.40</u>	<u>92,287.50</u>
41	БОГИНО ХУГАЦААТ ӨР ТӨЛБӨР	71,059.40	92,287.50
413	Өглөг	71,059.40	92,287.50
41310	Ажилчидтай холбогдсон өглөг	86.20	526.40
41320	Бараа үйлчилгээний зардлын өглөг	2,755.70	
4136	Бусад өглөг	68,217.50	91,761.10
41361	Байгууллагад төлөх өглөг	68,217.50	91,761.10
5	ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН	<u>10,164,641.90</u>	<u>10,608,910.50</u>
51	Засгийн газрын хувь оролцоо	10,164,641.90	10,608,910.50
511	Засгийн газрын оруулсан капитал /Засгийн газрын сан/ орон нутгийн сан	3,860,909.70	3,860,909.70
512	Хуримтлагдсан үр дүн	4,395,230.50	4,839,499.10
51210	Өмнөх үеийн үр дүн	3,120,495.60	4,395,230.50
51220	Тайлант үеийн үр дүн	1,274,734.90	444,268.60
51300	Хөрөнгийн дахин үнэлгээний зөрүү	1,908,501.70	1,908,501.70
6	ӨР ТӨЛБӨР, ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН VI=IV+V	<u>10,235,701.30</u>	<u>10,701,198.00</u>

Сүмбэр сумын Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2017 оны нэгтгэсэн санхүүгийн тайлан,
төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн аудит

4.2 Байгууллагын нэр: Сүмбэр сум
ТТЗ-ийн 2017 оны нэгтгэсэн санхүүгийн үр дүнгийн тайлан

СТ-2А
/мян.төг/

Дансны код	Үзүүлэлт	Өмнөх оны гүйцэтгэл	Тайлант оны гүйцэтгэл
1	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ОРЛОГЫН ДҮН (I)	8,090,431.90	7,590,476.60
11	ТАТВАРЫН ОРЛОГО	221,282.20	353,969.72
110	Орлогын албан татвар	134,252.90	236,437.05
1100	Хувь хүний орлогын албан татвар	134,252.90	236,437.05
110002	Үйл ажиллагааны орлого	41,515.90	36,042.90
110004	Хөрөнгө борлуулсны орлого	44,120.80	39,694.50
110008	Шууд бус орлого	48,616.20	160,699.65
113	Хөрөнгийн албан татвар	4,678.00	3,630.00
113002	Бууны албан татвар	4,678.00	3,630.00
118	Бусад татвар, төлбөр, хураамж	82,351.30	113,902.67
1180	Бусад нийтлэг төлбөр, хураамж	82,351.30	85,037.79
118001	Улсын тэмдэгтийн хураамж	12,431.50	14,228.54
118006	Түгээмэл тархацтай ашигт малтмал ашигласны төлбөр	1,251.00	1,356.00
118009	Хог хаягдлын үйлчилгээний хураамж	68,668.80	69,453.25
1182	Байгалийн нөөц ашигласны төлбөр	-	28,864.88
118202	Ан амьтны нөөц ашигласны төлбөр		28,864.88
12	ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	1,774,599.80	954,886.78
120	Нийтлэг татварын бус орлого	1,774,599.80	954,886.78
120002	Хүүгийн орлого	3,761.70	
120004	Төсөв байгууллагын өөрийн орлого	1,755,478.10	954,886.78
1200041	Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	68,901.60	69,453.25
1200042	Туслах үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	2,521.80	
1200045	Үнэ төлбөргүй хүлээн авсан орлого	1,684,054.70	859,629.40
120009	Бусад орлого	15,360.00	25,804.13
13	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	6,094,549.90	6,281,620.10
1310	Улсын төвлөрсөн төсвөөс	4,738,799.20	4,783,221.20
131005	Хөрөнгийн санхүүжилт	4,128,364.70	4,396,866.20
131008	Орон нутгийн хөгжлийн нэгдсэн сангаас санхүүжих	610,434.50	386,355.00
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	52,638.80	504,922.70
131103	ЗГНХ,ЗДНХөрөнгө,түүнтэй адилтгах ангилагдаагүй нөөц хөрөнгөөс тухайн төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө		6,000.00
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	52,238.80	497,978.50
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	400.00	944.20
131106	Төсвийн урамшуулал		

Сүмбэр сумын Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2017 оны нэгтгэсэн санхүүгийн тайлан,
төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн аудит

1320	Орон нутгийн төсвөөс санхүүжих	1,303,111.90	993,476.20
132001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт /орон нутгийн төсөвт байгууллага/	825,327.10	623,302.00
132003	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг /орон нутгийн төсөвт байгууллага улсад төвлөрүүлэх орлого/	14,701.80	14,891.90
132006	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт / аймгаас авсан санхүүгийн дэмжлэг/	463,083.00	355,282.30
2	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЗАРДЛЫН ДҮН	6,812,335.20	7,101,818.70
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	6,812,335.20	7,101,818.70
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	5,461,908.20	5,656,231.80
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	2,962,954.80	3,006,595.00
210101	Үндсэн цалин	2,637,977.40	2,743,587.30
210102	Нэмэгдэл	173,872.90	152,537.30
210103	Унаа хоолны хөнгөлөлт	20,166.60	11,521.00
210104	Урамшуулал	62,731.20	54,772.10
210105	Гэрээт ажлын хөлс	68,206.70	44,177.30
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	323,601.90	333,228.10
210201	Тэтгэврийн даатгал	237,856.70	248,103.20
210202	Тэтгэмжийн даатгал	14,086.00	15,665.90
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	21,082.90	19,452.10
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	5,415.70	3,882.90
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	45,160.60	46,124.00
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	548,932.70	589,334.80
210301	Гэрэл, цахилгаан	56,098.20	56,190.50
210302	Түлш, халаалт	440,928.80	475,158.20
210303	Цэвэр, бохир ус	51,905.70	57,986.10
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	798,000.50	689,382.10
210401	Бичиг хэрэг	14,793.40	19,505.10
210402	Тээвэр, шатахуун	21,237.10	25,684.00
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	10,372.40	9,309.30
210404	Ном, хэвлэл	1,030.50	1,710.40
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	53,740.60	45,073.60
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	6,026.50	30,270.30
210407	Аж ахуйн материал худалдан авах зардал	1,837.20	90.00
210408	Бараа материал акталсны зардал	43,768.40	9,076.30
210410	Бараа материал худалдан авахад төлсөн /ТӨҮГ/	645,194.40	548,663.10
2105	Нормативт зардал	232,491.00	250,330.10
210501	Эм, бэлдмэл, эмнэлгийн хэрэгсэл	4,003.60	5,881.70
210502	Хоол, хүнс	212,600.30	232,594.60
210503	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	15,887.10	11,853.80
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	31,184.20	35,137.40
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	12,000.00	
210604	Урсгал засвар	19,184.20	35,137.40

Сүмбэр сумын Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2017 оны нэгтгэсэн санхүүгийн тайлан,
төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн аудит

2107	Томилолт, зочны зардал	5,436.60	7,271.00
210702	Дотоод албан томилолт	5,436.60	7,271.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	20,096.90	137,294.80
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	3,560.00	126,956.40
210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	5,872.00	5,283.90
210803	Даатгалын үйлчилгээ	3,764.30	3,173.60
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	483.90	625.80
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношлогоо	176.00	422.20
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	4,485.20	
210807	Газрын төлбөр	115.70	87.90
210808	Банк, санхүүгийн байгууллагын үйлчилгээний хураамж	752.30	625.00
210813	Бусад зардал /ТӨҮГ/	887.50	120.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	539,209.60	607,658.50
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	95,438.60	117,251.60
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	8,446.70	12,094.80
210903	Үндсэн хөрөнгийн элэгдэл, хорогдол	435,324.30	478,312.10
212	ТАТААС	241,690.30	249,817.10
2122	Хувийн хэвшлийн байгууллагад олгох татаас	241,690.30	249,817.10
212201	Хувийн хэвшлийн байгууллагад олгох татаас	241,690.30	249,817.10
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	1,108,736.70	1,195,769.80
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	236,770.90	443,804.80
213204	Ажил олгогчоос олгох бусад тэтгэмж, урамшуулал	1,603.20	27,080.40
213205	Төрөөс иргэдэд олгох тэтгэмж, урамшуулал	52,056.00	51,664.40
213207	Тэтгэвэрт гарахад олгох нэг удаагийн мөнгөн тэтгэмж	99,583.30	38,241.80
213208	Хөдөө орон нутагт тогтвор суурьшилтай ажилласан албан хаагчдад төрөөс үзүүлэх дэмжлэг	64,394.80	227,809.40
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	19,133.60	99,008.80
2134	Орон нутгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагчдад олгох татаас, санхүүжилт	840,028.90	638,193.90
213401	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт төсөвт байгууллага	825,327.10	623,302.00
213403	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	14,701.80	14,891.90
2135	Төсвийн захирагчдаас олгосон санхүүжилт, шилжүүлэг	31,936.90	113,771.10
213503	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	31,936.90	113,771.10
3	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ҮР ДҮН (3)=(1)-(2)	1,278,096.70	488,657.90
225	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ БУС ЗАРДЛЫН ДҮН	3,362.00	44,389.30
225001	Үндсэн хөрөнгө худалдсаны гарз	3,362.00	44,389.30
4	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ БУС ҮР ДҮН (4)=(145-225)	(3,362.00)	(44,389.30)
5	НИЙТ ҮР ДҮН (5)=(3)+(4)	1,274,734.70	444,268.60

Сүмбэр сумын Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2017 оны нэгтгэсэн санхүүгийн тайлан,
төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн аудит

4.3 Байгууллагын нэр: Сүмбэр сум
ТТЗ-ийн 2017 оны нэгтгэсэн мөнгөн гүйлгээний тайлан

СТ-2А
/мян.төг/

Дансны код	Үзүүлэлт	Өмнөх оны гүйцэтгэл	Тайлант оны гүйцэтгэл
	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ		
1	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ОРЛОГЫН ДҮН (1)	6,526,795.20	6,814,203.84
11	ТАТВАРЫН ОРЛОГО	221,282.20	353,969.77
110	Орлогын албан татвар	134,252.90	236,437.10
1100	Хувь хүний орлогын албан татвар	134,252.90	236,437.10
110002	Үйл ажиллагааны орлого	41,521.90	36,042.95
110004	Хөрөнгө борлуулсны орлого	44,114.80	39,694.46
110008	Шууд бус орлого	48,616.20	160,699.69
113	Хөрөнгийн албан татвар	4,678.00	3,630.00
113002	Бууны албан татвар	4,678.00	3,630.00
118	Бусад татвар, төлбөр, хураамж	82,351.30	113,902.67
1180	Бусад нийтлэг төлбөр, хураамж	82,351.30	85,037.79
118001	Улсын тэмдэгтийн хураамж	12,431.50	14,228.54
118006	Түгээмэл тархацтай ашигт малтмал ашигласны төлбөр	1,251.00	1,356.00
118009	Хог хаягдлын үйлчилгээний хураамж	68,668.80	69,453.25
1182	Байгалийн нөөц ашигласны төлбөр	-	28,864.88
118202	Ан амьтны нөөц ашигласны төлбөр		28,864.88
12	ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	125,287.90	104,249.36
120	Нийтлэг татварын бус орлого	125,287.90	104,249.36
120004	Төсөв байгууллагын өөрийн орлого	72,023.40	81,583.59
1200041	Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	68,901.60	69,453.25
1200042	Туслах үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	3,121.80	12,130.34
120009	Бусад орлого	53,264.50	22,665.77
13	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	6,180,225.10	6,355,984.71
1310	Улсын төвлөрсөн төсвөөс	4,824,224.40	4,857,585.79
131004	Төсөв болон дамжуулан зээлдүүлсэн зээлээс эргэж төлөгдөх	85,425.20	74,364.59
131007	Тусгай зориулалтын шилжүүлгээс санхүүжих	4,128,364.70	4,396,866.20
131008	Орон нутгийн хөгжлийн нэгдсэн сангаас санхүүжих	610,434.50	386,355.00
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	52,888.80	504,922.75
131103	ЗГНХ,ЗДНХөрөнгө,түүнтэй адилтгах ангилагдаагүй нөөц хөрөнгөөс тухайн төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө		6,000.00
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	52,238.80	497,978.55

Сүмбэр сумын Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2017 оны нэгтгэсэн санхүүгийн тайлан,
төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн аудит

131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	650.00	944.20
131106	Төсвийн урамшуулал		
1320	Орон нутгийн төсвөөс санхүүжих	1,303,111.90	993,476.17
132001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт /орон нутгийн төсөвт байгууллага/	825,327.10	623,302.00
132003	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг /орон нутгийн төсөвт байгууллага улсад төвлөрүүлэх орлого/	14,701.80	14,891.87
132006	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт / аймгаас авсан санхүүгийн дэмжлэг/	463,083.00	355,282.30
2	НИЙТ ЗАРЛАГА ба ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН (2)	<u>5,868,417.50</u>	<u>6,087,579.18</u>
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	5,868,417.50	6,087,579.18
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	4,488,562.70	4,643,191.90
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	2,842,844.30	2,884,380.12
210101	Үндсэн цалин	2,336,972.40	2,440,311.63
210102	Нэмэгдэл	288,546.90	243,903.25
210103	Унаа хоолны хөнгөлөлт	20,166.60	16,883.00
210104	Урамшуулал	140,478.20	137,371.02
210105	Гэрээт ажлын хөлс	56,680.20	45,911.22
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	370,768.30	319,030.43
210201	Тэтгэврийн даатгал	281,723.40	173,558.32
210202	Тэтгэмжийн даатгал	17,333.10	62,657.93
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	23,447.20	28,017.71
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	5,976.30	5,306.74
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	42,288.30	49,489.73
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	584,806.00	579,111.16
210301	Гэрэл, цахилгаан	55,229.60	54,873.53
210302	Түлш, халаалт	486,971.80	460,433.90
210303	Цэвэр, бохир ус	42,604.60	63,803.72
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	98,639.70	104,202.71
210401	Бичиг хэрэг	8,161.20	11,455.15
210402	Тээвэр, шатахуун	19,416.80	19,466.66
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	8,590.30	7,680.52
210404	Ном, хэвлэл	1,608.00	2,339.90
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	52,672.00	44,047.70
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	8,191.40	19,212.77
2105	Нормативт зардал	225,776.60	252,978.90
210501	Эм, бэлдмэл, эмнэлгийн хэрэгсэл	1,006.40	1,472.01
210502	Хоол, хүнс	209,799.60	238,737.68
210503	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	14,970.60	12,769.21
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	28,585.10	37,796.40
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	12,275.00	25.00

Сүмбэр сумын Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2017 оны нэгтгэсэн санхүүгийн тайлан,
төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн аудит

210604	Урсгал засвар	16,310.10	37,771.40
2107	Томилолт, зочны зардал	5,609.60	6,592.63
210702	Дотоод албан томилолт	5,609.60	6,592.63
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	41,807.60	154,874.11
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	30,365.30	146,116.36
210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	6,202.00	4,563.90
210803	Даатгалын үйлчилгээ	3,671.90	3,124.15
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	483.90	625.78
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношлогоо	176.00	372.00
210807	Газрын төлбөр	108.50	71.92
210809	Улсын мэдээллийн маягт хэвлэх, бэлтгэх	800.00	
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	289,725.50	304,225.46
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	270,296.20	276,441.52
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	19,429.30	27,783.94
212	ТАТААС	176,379.70	181,624.10
2121	Төрийн өмчит байгууллагад олгох татаас	176,379.70	181,624.10
212101	Төрийн өмчит байгууллагад олгох татаас	176,379.70	181,624.10
212201	Хувийн хэвшлийн байгууллагад олгох татаас	176,379.70	181,624.05
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	1,203,475.10	1,262,763.18
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	331,509.30	510,798.19
213205	Төрөөс иргэдэд олгох тэтгэмж, урамшуулал	120,239.10	118,657.85
213207	Тэтгэвэрт гарахад олгох нэг удаагийн мөнгөн тэтгэмж	116,883.50	38,241.79
213208	Хөдөө орон нутагт тогтвор суурьшилтай ажилласан албан хаагчдад төрөөс үзүүлэх дэмжлэг	73,260.50	227,809.35
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	21,126.20	126,089.20
2134	Орон нутгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагчдад олгох татаас, санхүүжилт	840,028.90	638,193.87
213401	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт төсөвт байгууллага	825,327.10	623,302.00
213403	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	14,701.80	14,891.87
2135	Төсвийн захирагчдаас олгосон санхүүжилт, шилжүүлэг	31,936.90	113,771.12
213503	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	31,936.90	113,771.12
3	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (3)=(1)-(2)	658,377.70	726,624.66
5	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН МӨНГӨН ЗАРДЛЫН ДҮН (5)	665,005.00	536,305.18
22	ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ	665,005.00	536,305.18
2200	Дотоод эх үүсвэрээр	665,005.00	536,305.18
221001	Их засвар	589,144.10	

Сүмбэр сумын Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2017 оны нэгтгэсэн санхүүгийн тайлан,
төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн аудит

222001	Тоног төхөөрөмж	35,691.70	
223001	Бусад хөрөнгө	33,574.20	519,894.16
225106	Биет ба биет бус хөрөнгө худалдан авсан зардал	6,595.00	16,411.02
6	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (6)=(4)-(5)	(665,005.00)	(536,305.18)
	САНХҮҮГИЙН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ		
23	ЭРГЭЖ ТӨЛӨГДӨХ ТӨЛБӨРИЙГ ХАССАН ЦЭВЭР ЗЭЭЛ		
230001	Эргэж төлөгдөх зээл	49,059.20	1,773.00
7	САНХҮҮГИЙН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ	(49,059.20)	(1,773.00)
8	НИЙТ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (8)=(3)+(6)+(7)	(55,686.50)	188,546.4
9	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл	248,075.30	192,388.7
10	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл	192,388.70	380,935.2

Сүмбэр сумын Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2017 оны нэгтгэсэн санхүүгийн тайлан,
төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн аудит

4.4 Байгууллагын нэр: Сүмбэр
ТТЗ-ийн 2017 оны нэгтгэсэн өмчийн өөрчлөлтийн тайлан

СТ-4А
/ мян.төг /

Код	Үзүүлэлт	Засгийн газрын оруулсан капитал	Дахин үнэлгээний нөөц	Хуримтлагдсан дүн	Бусад	Засгийн газрын хувь оролцооний нийт дүн
C01	2016 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	3,860,909.70	1,908,501.70	3,121,159.20		8,890,570.60
C02	Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлт			-663.60		-663.60
C03	Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	3,860,909.70	1,908,501.70	3,120,495.60	0.00	8,889,907.00
C04	Үндсэн хөрөнгийн дахин үнэлгээний өсөлт					0.00
C05	Үндсэн хөрөнгийн дахин үнэлгээний бууралт					0.00
C06	Орлогын тайланд хүлээн зөвшөөрөөгүй олз, гарз					0.00
C07	Тайлант үеийн үр дүн			1,274,734.90		1,274,734.90
C08	2016 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	3,860,909.70	1,908,501.70	4,395,230.50	0.00	10,164,641.90
D01	2017 оны 1-р сарын 1-нээрх үлдэгдэл	3,860,909.70	1,908,501.70	4,395,230.50	0.00	10,164,641.90
D02	Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлт					0.00
D03	Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	3,860,909.70	1,908,501.70	4,395,230.50	0.00	10,164,641.90
D04	Үндсэн хөрөнгийн дахин үнэлгээний өсөлт, бууралт					0.00
D05	Үндсэн хөрөнгийн өсөлт, бууралт					0.00
D06	Орлогын тайланд хүлээн зөвшөөрөөгүй олз, гарз					0.00
D07	Гадаад валютын хөрвүүлэлтийн зөрүү					0.00
D08	Тайлант үеийн үр дүн			444,268.60		444,268.60
D09	2017 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	3,860,909.70	1,908,501.70	4,839,499.10	0.00	10,608,910.50

Сүмбэр сумын Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2017 оны нэгтгэсэн санхүүгийн тайлан,
төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн аудит

4.5 Байгууллагын нэр: Сүмбэр сум
ТТЗ-ийн 2017 оны нэгтгэсэн Төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

ТГ
/ мян.төг /

Эдийн засгийн ангилал	Үзүүлэлт	Тайлант оны	
		Батлагдсан төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл
2	НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	6,427,751.80	5,277,169.10
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	5,180,962.60	5,056,741.30
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	4,550,708.40	4,441,448.20
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	2,854,385.30	2,800,869.50
210101	Үндсэн цалин	2,422,137.80	2,373,868.70
210102	Нэмэгдэл	240,014.40	243,903.20
210103	Унаа хоолны хөнгөлөлт	16,196.00	16,196.00
210104	Урамшуулал	145,377.70	37,371.00
210105	Гэрээт ажлын хөлс	30,659.40	29,530.60
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	311,872.80	304,446.20
210201	Тэтгэврийн даатгал	198,253.90	165,697.90
210202	Тэтгэмжийн даатгал	22,433.50	62,264.80
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	29,476.40	24,636.00
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	5,607.90	5,038.60
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	56,101.10	46,808.90
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	594,256.60	560,627.10
210301	Гэрэл, цахилгаан	51,814.70	39,065.50
210302	Түлш, халаалт	481,193.10	458,233.90
210303	Цэвэр, бохир ус	61,248.80	63,327.70
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	71,483.90	70,627.70
210401	Бичиг хэрэг	9,383.90	11,006.40
210402	Тээвэр, шатахуун	17,405.80	15,910.70
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	7,673.50	7,504.50
210404	Ном, хэвлэл	2,108.10	1,639.90
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	16,861.60	16,580.80
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	18,051.00	17,985.40
2105	Нормативт зардал	265,226.10	248,700.90
210501	Эм, бэлдмэл, эмнэлгийн хэрэгсэл	1,593.70	1,472.00
210502	Хоол, хүнс	254,363.50	238,737.70
210503	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	9,268.90	8,491.20
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	41,888.80	41,796.40
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	8,720.00	8,658.00
210604	Урсгал засвар	33,168.80	33,138.40
2107	Томилолт, зочны зардал	7,062.00	6,507.20
210702	Дотоод албан томилолт	7,062.00	6,507.20
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	136,182.00	145,014.50

Сүмбэр сумын Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2017 оны нэгтгэсэн санхүүгийн тайлан,
төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн аудит

210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	129,664.90	138,853.70
210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	4,322.10	4,222.10
210803	Даатгалын үйлчилгээ	1,697.40	1,696.60
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	243.70	95.20
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношлогоо	93.10	75.00
210807	Газрын төлбөр	160.80	71.90
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	268,350.90	262,858.70
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	250,754.50	245,915.90
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	17,596.40	16,942.80
212	ТАТААС	112,170.80	112,170.80
2122	Хувийн хэвшлийн байгууллагад олгох татаас	112,170.80	112,170.80
212201	Хувийн хэвшлийн байгууллагад олгох татаас	112,170.80	112,170.80
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	518,083.40	503,122.30
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	518,083.40	503,122.30
213205	Төрөөс иргэдэд олгох тэтгэмж, урамшуулал	121,078.10	118,657.90
213207	Тэтгэвэрт гарахад олгох нэг удаагийн мөнгөн тэтгэмж	31,315.80	31,315.80
213208	Хөдөө орон нутагт тогтвор суурьшилтай ажилласан албан хаагчдад төрөөс үзүүлэх дэмжлэг	227,816.20	227,809.40
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	137,873.30	125,339.20
22	ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ	266,921.20	218,654.80
2200	Дотоод эх үүсвэрээр	266,921.20	218,654.80
223001	Бусад хөрөнгө	266,921.20	218,654.80
23	ЭРГЭЖ ТӨЛӨГДӨХ ТӨЛБӨРИЙГ ХАССАН ЦЭВЭР ЗЭЭЛ	979,868.00	1,773.00
230001	Эргэж төлөгдөх зээл	979,868.00	1,773.00
	ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР	6,427,751.80	5,352,224.80
1310	УЛСЫН ТӨСВӨӨС САНХҮҮЖИХ	4,787,206.20	4,669,450.10
131006	Засгийн газрын тусгай сангаас санхүүжих	3,985.00	
131007	Тусгай зориулалтын шилжүүлгээс санхүүжих	4,396,866.20	4,283,095.10
131008	Орон нутгийн хөгжлийн нэгдсэн сангаас санхүүжих	386,355.00	386,355.00
1320	ОРОН НУТГИЙН ТӨСВӨӨС САНХҮҮЖИХ	623,302.00	608,410.10
132001	Орон нутгийн төсвөөс	623,302.00	608,410.10
120004	ТӨСӨВТ БАЙГУУЛЛАГЫН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНААС	37,375.60	-
1200043	Урьд оны үлдэгдлээс санхүүжих	37,375.60	
122	ТУСЛАМЖИЙН ЭХ ҮҮСВЭРЭЭС САНХҮҮЖИХ	20.50	-
122001	Хандив тусламж /дотоод/	20.50	
14	БУСАД ЭХ ҮҮСВЭР	979,847.50	74,364.60
145005	Төсөв болон дамжуулан зээлдүүлсэн зээлээс эргэж төлөгдөх	979,847.50	74,364.60
4	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл		98,147.50
5	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл		173,203.20